

Q V Æ S T I O M E D I C A :

PRO PRIMA APOLLINARI
LAVREA CONSEQUENDA.
proposita

AB ILLUSTRISSIMO VIRO DOM. D:
MICHAELE CHICOYNEAU,
CHRISTIANISSIMI REGIS CONSILIARIO,
ET MEDICO, NEC NON IN ALMA
Monspelienſium Medicorum Academia Profeſſ.
Regio Anatomico, Botanico; Cancellario
Ampliſſimo, & Iudice æquiſſimo:

SVB HAC VERBORVM SERIE:

An conuulſioni frigida affuſio?

I.

CER BE queritur de naturâ ſuâ humanum genus,
quod imbecille, quod æui brevis ſit, adeo vt vita ve-
lox decurrens, in iſtis penè carceribus metam at-
tingat. Ingenioſum inde in Coruorum annos inqui-
rit, inuidè dexterâ computat, Satyricique ſale, nigerrimum ali-
tem albæ gallinæ filium pronunciat, nos tristes pullos, natos in-

A

felicibus ouis, Verum, si excusâ mentis caligine propiùs rerum
vices intueamur, nusquam natura æquè hominibus indulst, ac,
vbi tam tenue vitæ nostræ filum Lachesi torquere præcepit.
Aliàs quippe Samnites lento conficeremur duello, iuxtaque Ty-
ranni decretum, vitâ in vnâ mille mortes foret experiendum.
Concordia enim elementorum, quæ etsi concordia, tamen dis-
cors dicitur, instar illius Homericæ deæ, sua in nobis diffidia
perpetua esse voluit, iisque ceu naturali satellitio in hanc lucem
prodeuntes stipari. Sic in hoc hominum mari nusquam malacia,
nusquam statio benefida carinis est: vbique fluctus, tempesta-
tes vbique, scopulique mortalium funere infames. His furis
ventorum agitur, cæteris imperaturum animal homo, & pertina-
ci nullo ad obstitendum trunco, fruticum instar cuius auræ fra-
gilitatem suam permittit. Nunquam tamè immaniùs quaticur,
magisque sub naturæ gemit imperio, quam cum morbi sæuitia
totos, in nervos, nervos intendit, facitque vt partes, quæ spon-
tè nostra, non sua mouentur, inuitâ pertinaciâ ad principia sua
contrahantur. Quod symptoma Græcis σπασμός; Latinis, con-
uulsio; Celfo verò ambigüe, neruorum distentio dicitur. Prout
verò vniuersum corpus, vel qua nlibet eius partem infestat, vni-
uersalis, vel particularis nuncupatur. Illa pro vario motu corporis,
& musculorum, triplex statuitur, ἐμπροσθέν, ὀπίσθεν,
& τῆται, quæ non ceruicistantum, vt Celsus voluit, sed &
cuiuslibet membri conuulsionibus possunt accomodari. At si
mento pectori adnexo, non ceruix tantum, sed & reliquum
corpus in anteriora conuellitur, ita vt æger se erigere non valeat,
emprosthotonos; si ceruice, & spina in posteriora curuatis, in dor-
sum & scapulas contorquetur, opisthotonos; si denique muscoli
tùm antrorsum, tum retrorsum flectentes, æquali hinc inde ro-
bore versus capita sua se contrahant, ita vt in æquilibrio corpus
appareat, tetanus dicitur, & verus rigor.

Particularis conuulsio in brachio, manu, crure, & aliquot aliis
partibus proprio nomine destituitur, at quum oculus contorque-
tur στραβισμός dicitur, musculis ipsum mouentibus conuulsis;
quum mandibula τρισμός, contractis temporalibus, seu crotafis-
tis; quum os in alterum latus, διαστροφὴ πρὸς ἑνὸς, i, oris tor-
tura, (quam præposterè caninam conuulsionem dixerunt prag-
matici) faciei musculis vel ex eadem parte conuulsis, vel ex

opposita sectis, aut resolutis; quum verò, tam superius, quàm inferius labrum, nec non & nares diducuntur, ita vt denu dati dentes, non aliter quam irritatæ canis, appareant, κυνικὸς σπασμὸς, seu canina conuulsio, omnibus scilicet faciei musculis, æquaii quadam contentione contractis. Citra risum legi vix possunt, qui cum hac conuulsionis specie sardonium ritum confundunt à quâ tantum differt, quantum à verâ, notha conuulsio. In illa quippè contractæ partes rigent immobiles: in hoc, labra conuulsio agitatur motu. Illa partium proprio, quæ conuelluntur affectu fit: hic aliarum consensu solet accidere. Sic Thyconi, catapultâ in pectus percussio, accidisse, tradit Hippocrates, & Iunonem risisse labiis, sed nubila fronte, narrat Homerus: sic multi quum castrantur rident, multisque, Aristotele & Plinio testibus, trajecta præcordia mortem cum risu attulerunt. Hic verò Sardonij nomine ideo celebratur in prouerbis, quia Ranunculi illa species apiastro similis, & apium risus vulgo dicta, in Sardinia vbertim prouenit, quæ pari modo labra, eâ imprudenter vtentium contrahit, & quasi ridentes interimit.

II.

DISPICIENDVM, vestigandumque se nunc offert, quanam tricipitis huius Gerionis parentes sint, quanam obstetrices, & educatrices communiter audiant; Quippè non parens vnus tantum producit monstrum, non vna suscipit obstetrix, nec educatrix vna fouet. His detegendis auctores nostri, operam maximè suam luserunt, quippè vt olim Penelopes in construenda suâ telâ, sic nullus hanc tam felici pectine percurrit vt quidquam non desideres velut vltimam artificis manum. Sublimis ille Medicinæ parens Hippocrates duplicem illi matrem dedit, inanitionem, & repletionem. Auicennas tertiam addidit, quam per consensum Neoterici, & non proportionatam ad materiam Arabes nominant. Galenus verò præter duas Hippocratis, nullam aliam, conceptis verbis, se vnquam reperisse fateatur, quamquam aliàs, (dicamne sui immemor?) non tertiam tantum, sed & quartam quoque statuatur, mordacem scilicet & tenuem humorem, qui neruosa corpora arrodit, & insigne frigus, quod tale quidpiam, quale glacies efficit. Lubrica profecto res est, cum non solum in ea Medicinæ proceres euariant, sed & sibi inconstans videatur Galeni diuinum, ac cælo affine ingenium. Re-

centiorum quosdam nihil moror, qui in eodem mustaceo lauro sibi quærentes, maiorum doctrinam rejiciunt, & irritationi tantum, (quæ conuulsui motus ut dicendum postea, non veri spasmi causa est) totam rem tribuunt. Hi enim, ceu Æsopicus canis, umbram pro carne: aut Ixiones meri, nubem pro lunone amplectuntur, vnde centauri tantum, seu opinionum monstra succrescunt. Iam vero de huius repletionis causis, aliter Medicinæ principes, aliter Philosophiæ parens existimat, illi ab humore, eoque pituitoso, crasso, viscido: hic a solo spiritu, flatu, vapore. Hunc Auerrhoës, utroque sequitur Aui-cennas, & ab utroque seorsim fieri par esse iudicat. Verum quomodo nerui secundum latitudinem augeantur, secundum longitudinem abreuiantur, se prorsus ignorare fatetur Auerrhoës, & animam ebriam putat aut errantem cum hos motus edit; alij de arcanis naturæ esse aiunt, quæ non dum quispiam scire potuit, & captum ingenij humani superare existimant, quomodo motis spiritibus anima perperam has actiones exerceat. Nonnulli cum Gal. animam tum temporis feriri aiunt, & solius morbi effectum esse hunc affectum. Quidam Dædali instar, mediâ veluti viâ incedunt, sed minus prosperè, nam mole tādē ruunt suâ, quum huiusmodi motus non morbo soli, sed animali facultati, (mediante naturali irritatâ) in consensum tractæ adscribunt. Nec de affecta sede, eadem mens est, eam namque in musculis alij, alij in neruis statuunt, sunt &, qui in cerebro eandem, sed iratâ Delia, venantur. Dexterrimum hîc profecto Auerrhoës est iudicium: *Muscorum verbi*. Non enim hâc in turbâ alter alteri similis est, quasi de compacto rem gerant. Quare nihil mirum, si per spinosum locum ambulans, suspensos pedes habeo, & de tot opinionibus tam variè inter se demicantibus animus in deliberando distrahitur. Sed quia verbum illud verum existimo, senum consilia, iuuenum hæc sunt, diuini illius senis consilium sequar, qui vel Macrobij iudicio, non fallere tantum, sed falli nescit.

CONVULSIO igitur, vel a repletionem, vel inanitionem fit, idque potissimum in neruis. Quemadmodum enim chordæ in lyra, austrino celo turgidæ, vel aquilonio siccatae, si ab experto non laxentur citharædo, rumpuntur; ita & nerui, qui velut si dicuntur quædam sunt ab iisdem causis breuiiores redditi, musculos abripiunt & contrahunt, imò & rumpuntur quoque si ut che-

lys contractioni fidium obstitit, sic & musculi nervorum contractionem non sequerentur. Vnde patet, solius morbi effectum hoc esse, animâ nullo modo ad id concurrente. Nervi igitur, ut hoc faciant, secundum cavitates opplentur, à quovis humore qui non introitu plurimo, & corrente, nervos ingreditur, penitus vè eorum substantiâ subeat. Vnde crassum, non tenue aut aquosum, esse oportet, qui nervos contrahat ob plenitudinem, non verò relaxet ob madorem. Tenui tamque humore, ut in paralyti, madidi & imbibiti, seu ut Gal. loquitur, nutriti nervi, laxantur & flaccescunt; crasso verò turgidi & repleti contrahuntur, induranturque. Sic pro humoris, qui replendo id facit, varietate, multiplex convulsio statuitur: pituitosa, sanguinea, melancholica. Humor vero biliosus quia irritando tantum con- similes motus parit, inter convulsuorum motuum causas, non veri spasmus, numeratur. Verum, citra humorum vim, spiritum flatuosum pro causâ quandoque agnoscit, & Græcis *σπασμὸς φουώδης*, barbaris verò *crasus* dicitur, nam si in macrocosmo quivis aër, ut è terræ visceribus foras erumpat, arbores concutit, domos subruit, terræ motus ciet: cur non in microcosmo, pares, aut similes effectus pariet? aut si musculus in motu naturali, spiritu animali plenus, versus principium suum trahit partem cui inseritur, cur non pariter spiritu quodam flatuoso turgidus rapiet partem suam eodem? Ut ergo vter bulliente vino semi-plenus, cum vinum in vapores abiit, ad ruptionem usque distenditur: sic pariter nervi & musculi, cum humiditas illa quæ in ipsis est, in aëris materiam conuertitur. Vnde satis constat quandoque in nervis, quandoque in musculis, non symptoma tantum, sed morbum esse. Cur non in venis, arteriisque? sæpè enim arteria, vel vena, inæqualitate quadam turget, tumque brevior redditur musculos abripit, & inuitâ quamvis naturâ, non aliter ac decurtatus nervus membrum contrahit.

Altera vero convulsione causa numquam in venas aut arterias potest incidere, quia assidue, perenni illo, quo turgent, humore irrigantur. Nec pariter in musculos, quia nulla siccitas eos invadit, quin molliores nervos primum afficiat. Soli igitur nervi, convulsione ab inanitione, proprium, & adæquatum subiectum sunt, sicque hanc illis inferre potest, quidquid eos subito valet siccare, & nativam, quâ leuigantur, humiditatem, prorsus ab-

sumere. Dixi subito, quia ut animalium pelles si ad solem exponantur, siccantur tantum, ac si ad ignem luculentum, quia rap-
tim idem fit, insuper conuellantur & corrugantur; sic in ner-
uis non quouis siccitas satis est, nisi subito aut inæqualiter in-
ducatur. Inde hæctici non conuellantur licet eorum corpus præ
siccitate sceletus prorsus appareat, in illis namque æqualiter siccita-
tas, & sensim fit, in æqualitate verò nulla pugna, & in eo quod
sensim inducitur, nihil rapidum. Potest addi tertia conuulsionis
causa, (si tamen conuulsio dici debet) oppositæ scilicet partis
non sola resolutio, ut Paulus voluit, sed & transuersa tempora-
lium sectio, ut ex Hippocrate, Auicennas in illo reprehendit.

III.

TAM facile verò specimen sui præbet hæc. bellua, ut ad
eam subodorandam venatico cane opus non sit. Eam verò
quàm maximè detegit, & monstrat, pertinax musculorum ver-
sus originem suam contractio. Pro cuius vehementia, dolor le-
uius modò, modò atrocius insultat, & si sensim, ac intra natu-
ralem terminum fiat, absque vilo dolore inuadit. Pro partis affectæ
naturâ, variat nonnumquam concomitantium signorum syn-
drome, facies namque interdum rubet, labra contremiscunt,
dentes colliduntur, muscoli palpitant, oculi contorquentur, &
intumescunt. Pulsant tempora, vrgent vigilæ, vox interrumpi-
tur, spiritus offenditur, pulsus vibratur, lotium denique, vel
spontè effluit, vel supprimitur. Non ab his tamen, sed à primo
verè indicante, distinctiua signa depromuntur. & primum à con-
uulsiuis motibus, in quibus affecta pars rigida non manet, nec
in eâdem situs differentiâ continuat, sed sibi inconstans agita-
tur ac variè concutitur. Præterea, in conuulsiuis motibus mem-
brum præter voluntatem mouetur, cupiens quiescere in con-
uulsione verò membrum post motum quiescit cupiens moueri,
præsentī semper motrice facultate in neruis, quo differt apary-
si, non tamen operante, quo distinguitur à tremore. Conuulsio
insuper à solo morbo est, conuulsiui verò motus à naturâ mor-
bo irritatâ, noxiūque expellere conante, procedunt. Vnde
motus omnes per consensum à neruofarum partium puncturâ, ab
acris, tenuisque humoris irritatione, aut venenati animalis mor-
su, quos spasmus non proportionatum ad materiam Arabes
nominant, inter conuulsiuos motus annuero; & cum in verâ

conuulsione sensus omnes per se integri sint, in conuulsuis moribus, ut epilepsia, febribus malignis, & capitis vulneribus sæpè læduntur. Verum quia non semel fit, ut in articulis callus gignatur, vel delapsus humor intra cavitatem prohibeat liberam in juncturis motionem, quod verum rigorem amuletur, ab illo distinguenda est, si nec repentè nec post febrem ardentem affectio inciderit, si in particulâ læsâ non rectè curatâ luxatio fuerit, si contusio, aut aliquid simile antecesserit.

Iam verò signa, quibus causarum differentie innotescunt persequenda sunt. Et primò si contingat aliquem subito & affatim citra euentem causam conuelli, ex plenitudine conuulsionem fieri manifestum est, nulla quippè ex inanitione vnquam accidit, quin febris ardens, medicamenti potio, immoderata sanguinis profusio, labor immodicus, vigilie, inedia, aliæ ex euentibus & siccanibus causis præcedat, Ex repletionem verò non numquam fit, quin eius origo sensibus pateat, quanquam sæpiùs phlegmonem, ebrietatem, crapulam, suppressam euacuationem consuetam, aut intermissum exercitum subsequatur. His adiungitur meritò graue pondus, imò & diuturnum frigus, quod Hippocrate teste, tetanos inducit. Sic Alexander olim, puluere, sudoreque perfusus obrigit, quum in Cydno, frigidissimo Cilicie amne, lauisset se. Verum, ut mediocre frigus, cutis poros claudendo, neruosum genus replet, sic immodicum congelando exprimit, atque duplici nomine, conuulsionis duplicis causam denotat. Quum vero clandestina causa est, humoralem esse conijcimus, si pertinaciter adherens membrum diutius contrahit, nec variis accessionibus ægrotantem affligit, nam si ex flatu ducatur originem, adeo vaga est, & instabilis ut parentis sui sequatur leuitatem. Breui enim tempore sæpiùs recurrit, facile dissipatur, & immanis ille dolor parum durat, ac frictione sola mitescit. Nothæ vero conuulsionis, quam alterius partis paralysis induxit, suspicio erit, cum in alterutra faciei parte contractio fuerit, ea namque musculorum, quos antagonistas Græci nominant, in sola facie conditio est, ut alteris resolutis conuellantur alteri, quoniam nullibi præterquam in facie immotis ossibus mouentur. Suspicio verò in certitudinem transibit, si quæ conuulsæ opponitur pars, à naturali illo, & florido colore deciscit, si motus (illæso quandoque sensu) deperditur, si salu-

uatio sponte sua continenter prodit, si exflare, & spiritum cohibere non potis est æger, nec ejusdem partis ciliis, & superciliis nictare.

IV.

HYEMS monstri illius, quod repletio peperit ferax est, æstas verò alterius, quod inanitio. Vtrumque in parvis magis furit, puerosque non dum omni dente renato, adurit. Imo sæpius à matre rubentes eos excipit, vnde nomina, si Aristoteli fides, septimo die imponuntur, tamquam eo transacto, salutis pueri magis credamus. Sic mollioribus nervis locat infidias, quas si viriliter propulsare non valeat puellus, concidit, & eadem, quæ eleuabatur manu, effertur. At si mediocri tantum ferocia sæuiat, pro virili non semel pugnat infans, & alter Hercules, de his draconibus in incunabulis triumphat. Sæpè etiam feminae donantur hæc adoreæ, quia licet frequens, eas debilis hostis inuadit. Viri etiam robustissimi extra hanc aleam non sunt, sed ut illis cum impari perduellires est, sic exitu pari non pugnant. Felices senes si ad tot stragium conspectum, asylus aliquis illis daretur, ad quem manibus demissis fugerent! sed par per omnes tempestas est, quæ non noui, sed & vetores agitantur orni. Agitantur; imò euelluntur. Sicque illis hic turbo non formidabilis tantum, sed funestus existit. Quid opus est verbis? insolens & rarum hoc malum est, sed cum omnibus insolenter agit, nec aliquo sufflamine correptos atterit, sed eorum vitam, celeri citatam turbine versat. Quatuor enim diebus tetanus jugulat, longius protrahitur emprosthotonos & opisthotonos, sed tot cruciatibus ægrotantes torquent, ut vnicum hoc miseris votum sit quamprimum vitam exui. Quod tandem accidit ubi affectus pertinacis humoris progenies est, nam tam dira symptomata ferre non possunt per illud temporis intervallum, quod sibi curatio efflagitat. Cæterum, conuulsio quæ vehementior aut diuturnior est, quæ atrociori dolore insultat, quæ vires prostermit, quæ maiores vigilias & spirandi difficultatem inducit, quæ lipothymiam, & syncopen accersit; vno verbo, quæ nobiliores, & vitæ magis necessarias partes inuadit, illa pejor judicanda. Sic in febrilibus spiritus offendens malo est, quia in septum, & thoracis musculos calor irrepit, quibus conuulsis respiratione frustratur æger, & suffocatus perit, vnde diu calidus post mortem manet.

het. Convulsio quæ à tergo nos oppugnat insidiosa prorsus est,
 ac valde formidabilis si spinalem medullam afficiat, cuius morbos
 exitiales non immeritò arbitratùr diuinus Plato. Iam verò illa quæ
 faciem occupat non tam pugna, quam præludium ad pugnam
 est, seueriores enim parat tragœdias, imò parit, si versis gladiis
 in mentis Palladium animosa se indè capessit. Cæterum ex con-
 uulsionibus, illa quæ à repletionè fit, curabilis quandè que existit,
 & potissimum flatulenta, quia eas non semel, vel vegetior nati-
 uus calor vel febrilis soluit, præcipuè si rigore aut horrore sti-
 pentur. Tunc enim calor, morbi materiam coquit, concussio ex-
 pellit, quemadmodum in superueniente quartana contingit.
 Convulsio vero ab inanitione incurabilis ferè est, quia ex siccitate
 humiditatis naturalis fit, quæ semel absorpta nequit resti-
 tui, & huic licet remedium videatur facile parabile, dum potu
 repleti facile sit, tamen qui arte paratur humor non est similis
 ei qui effluxit. Vndè, à copioso fluxu sanguinis, & hyperca-
 tharsi, mala iudicatur, ab elleboro verò, lethalis. Si vero in
 febre acuta propter ardores vehementes fiat, actum est, nullas
 quippè his Medicina feret suppetias, imò nec ipsa Salus si cu-
 piat. Quare in convulsione febrem fieri melius est, quam convul-
 sionem in febre. Convulsio tamen in febre facta si quidem eo-
 dem die conquiescat, bonum ex coacis. Bonum? quid nîz nam
 omnia *ἐπιγιγνόμενα* seu superuenientia, quanto celerius abeunt
 tanto minus mala sunt; imò bona re ipsa censentur si naturæ vi
 noxium humorem è venis in nervos propulsantis, procedant.
 Hinc diuinus senex, convulsio, ait, in febre feborta, febriem
 primo die, aut pæssero, aut tertio finit. At si horam quâ pre-
 hendit superet, nec desinat, malo est; quia symptomatica cen-
 setur, verum non adeo funesta ut illa, quæ à siccitate partium
 provenit. Hac quippè, tamquam ab Orci faucibus, nullus ad vi-
 uos retrogreditur. Et antequam accedat, labrum vel palpebram,
 supercilium, oculum vel nasum pervertit, visum vel auditum tol-
 lit, ut tamquam prodromi, eam in propinquo esse denuntient,
 imò & mortum. Scilicet? non tam funesta fuit hæc auis Py-
 thioni illi in epidemiis, cui acuta febris primâ die, septimâ os
 distractum est, & tamen supervixit. Verum distractio illa, si con-
 vulsiva fuit, fuit & crûica, cerebro scilicet in nervosum genus
 deponente sua recrementa. Cæterum, convulsio, quæ pernicio-

sam phrenitidem sequitur, lethalis est, nullum enim seruaturn se
vnuquam vidisse vel audiuisse scribit Aëtius. Conuulsio à vulne-
re, ob sequentem inflammationem perniciosa, ab ebrietate sæpè
lethalis, nam si ebrius quispiam repente obmutuerit, conuulsus
moritur, & meritis meritò pœnas dat, nisi febre corripiatur,
aut vbi ad horam peruenerit quâ crapulæ soluantur vocem re-
cuperet. Cæterum natura non vincit tantum in hoc duello cum
febris illi, seu succenturiatus miles accedit, sed propria quando-
que vi hostem debellat, idque potissimum, si per placidum som-
num vires suas colligens, aut alui fluxum moliat, aut magnam
vitæ urinae copiam, quod in Perintho accidit, foras ejiciat.

V.

SED quia sæpè auxiliatrices manus natura petit, vnde ma-
lo huic nodo querendus est cuneus? Non aduendi Colchi,
aut petenda naufragiis, quæ Pontus, & Lybia mittit venenorum
ferax, nec quos India fert, tristes succos. Non aduehenda ex
terris alio sole calentibus, preciosa illa pericula, quæ tanto in
usu, imò abusu sunt. Aliud enim supra salutarem Panaceam po-
tentissimum remedium nobis parat, sine fastu tamen, & fasti-
dio, selectorum illa, sed paucorum scientia remedium, Hip-
pocratica Medicina, frigida scilicet affusionem, quam qui con-
uulsus vsurpauerit, tamquam aureo diuini senis baculo nixus,
inoffenso pede ad arcem salutaris Hygeiæ perueniet. Sed quia
hic non baculo tantum, sed oculo; non testimoniis sed testibus
pugnandum est, vnum è notericis delumo Valetium de Taran-
ta, qui quot perfudit, tot curauit viginti quatuor supra collum fri-
gidæ vrceis injectis. Scilicet in frigido affectu? imò in solo fri-
gido, dum nodo sine vlcere, in iuvene benè carnosio, & ætate
media fiat. At ne Empirico nitamur scipione, ad sublimem illam
deam Rationem veniendum, sine cuius auspiciis perinde est, at-
que aperti in tenebris oculi. Regat igitur experientiam ratio.
Hanc Dianam sua Opis comitetur. Non semper morbus punctum
quod aiunt, aggrediendus est, vt militi, sic medico, stratagemare
nonnumquam est opus. Pelasgo hinc ingenio, senilique industria
victur diuinus senex, nam cum insensissimum hostem naturæ le-
gitimo nexu non dejicit, per insidias saltem supplantat. Frigidam
affundens calorem reuocat, quo frigidum affectum oppugnat
quo expugnat Sicque in morbi perniciem contrarium facit, quod

ardiori amicitiae nexu illi conjungitur Sic rhabarbarum, quamuis calidum, febrem soluit, dum ipsius materiam expurgat; sic combustis calida medentur, dum inclutum ignem foras euocant, sic calidis aliquot intemperiebus capitis, par remedium auxilio est, ut referatis poris, adustis fuliginibus pateat exitus. Eodem prorsus modo conuulsis, frigidae affusione, medicina succurrit, ut aditu intercepto reuocetur calor, augeatur, quo pertinax illa conuulsionis causa coquatur, dissipetur. Quid igitur Paule quid Celse clamas? quid tota ferè arguis, tum Græca, tum Romana posteritas? Cur tamquam audacissimum, remedium improbas, quod æquè pauperibus prodest, locupletibus æquè, quod artis autor, quod recta ratio, quod oculata experientia approbauit? Aut cur quæso trepidamus, si calidis calida curantur, in frigidis frigidam affundere? & ut reuocatus calor diutiùs moretur, in amœno viroto ægrum ponere, vbi hospitem vmbra rami consociet, & obliquo labore lymphæ fugax trepidare riuo?

Ergo Conuulsioni frigida affusio.

Huius quæstionis veritatem DEO DVCE, tueri conabitur
FERDINANDVS MENDES Trancosensis Artium
Magister, & Medicinæ studiosus Monspelij M. DC. LXVII,

